

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. K.**, so sídlom F., správca konkurznej podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, štátny podnik, v konkurze, IČO: 00 009 199, so sídlom Trnava, zastúpeného advokátskou kanceláriou In Medias Res, s.r.o., so sídlom Sladovnícka 13, 917 01 Trnava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Miloslav Kukučka, proti žalovanému **H. H.**, bytom J., **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 C 65/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 18. septembra 2013, sp. zn. 24 Co 145/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) rozsudkom zo dňa 18. septembra 2013, sp. zn. 24 Co 145/2012 potvrdil podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 19. januára 2012 č. k. 16 C 65/2011-119, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu o vypratanie bytu a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému trovy konania. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že je jednoznačne založený právny dôvod na užívanie bytu nájomcom titulom nájomnej zmluvy na dobu neurčitú, ktoré práve svojím dlhodobým nekonaním žalobca akceptoval, a že so žalovaným konkludentne nájomnú zmluvu uzavrel. V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že z predložených dokladov vyplýva, čo aj sám žalobca vo výpovedi z nájmu bytu potvrdzuje, že sporný byt užíva žalovaný na základe Zmluvy o nájme bytu z 1. apríla 2001, uzavretej so spoločnosťou TAZ a.s. v likvidácii, a to v dôsledku prechodu nájmu. K uzavretiu zmluvy bol daný súhlas vlastníka bytu. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že sporný byt nepredstavoval majetok, ktorý by bol v privatizačnom projekte Úpadcu ako

štátneho podniku určený na privatizáciu, preto rozhodnutie o schválení privatizácie nebolo právnym titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len FNM SR) k nehnuteľnostiam, a tak FNM SR nenadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Súd prvého stupňa poukázal v odôvodnení rozsudku na skutočnosť, že žalobca nikdy nespochybnil právo nájmu žalovaného počas doby užívania bytu, nájomný vzťah naopak uznal vo výpovedi z nájmu, a rovnako svojim chovaním konkludentne akceptoval existenciu nájomného vzťahu tým, že počas celého obdobia nenamietal, že žalovaný neoprávnene užíva nehnuteľnosť a prijímal platby nájomného v ním určenej sume, čím je podľa súdu prvého stupňa nespochybniteľne založená dohoda o podstatných náležitostiach nájomnej zmluvy.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. V odôvodnení rozsudku uviedol, že dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Konštatoval, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležite, podrobne, logicky odôvodnil. Odvolací súd uviedol, že nemá pochybnosti o tom, že v danom prípade bola medzi účastníkmi konania konkludentne uzavretá nájomná zmluva, ako je aj nesporné, že obe strany akceptovali, že medzi nimi existuje platný nájomný vzťah a konkludentne tým prejavili vôľu nájomnú zmluvu uzavrieť. Za irelevantné považoval odvolací súd skutočnosť, že spočiatku žalobca nemal dostatok podkladov a informácií pre posúdenie existencie predmetného nájomného vzťahu, rovnako ako skutočnosť, že žalobca nemal k takémuto právnomu úkonu potrebný pokyn, prípadne, že by žalobca takýmto úkonom porušoval svoje povinnosti správcu úpadcu. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že neobstojí námietka žalobcu, že potom by každá neplatná nájomná zmluva bola vždy nahradená novou uzavretou konkludentne, keďže sú podľa odvolacieho súdu situácie, kedy vlastník nehnuteľnosti od počiatku popiera nájomný vzťah s domnelým nájomcom – užívateľom (napr. pri neoprávnenom obsadení nehnuteľnosti – bytu), dôležité je následné správanie dotknutých osôb.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., pretože v konaní došlo k vadám podľa ust. § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom, a to nedostatočným odôvodnením rozsudku, ďalej podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., lebo

konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. preto, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa žalobcu sa odvolací súd, rovnako ako aj súd prvého stupňa, dostatočným spôsobom nevysporiadali so skutkovými a právnymi okolnosťami, ktoré uvádzal žalobca a nevzali do úvahy takmer nijaké z tvrdení, obrany a dôkazov žalobcu. Žalobca v dovolaní namieta, že konajúce súdy zapríčinili nielen nesprávnosť a nezákonnosť rozsudkov ale aj ich nepreskúmateľnosť, nakoľko postupom odvolacieho súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom v podobe práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu aj súdu prvého stupňa pri posúdení základnej otázky podľa názoru žalobcu postihuje tieto rozsudky inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobca poukazuje v dovolaní na skutočnosť, že rozsudky konajúcich súdov neriešia dobu trvania konkludentne uzatvorenej nájomnej zmluvy, prípadná argumentácia, že by išlo o nájomnú zmluvu na dobu neurčitú, je podľa neho absolútne v rozpore so zákonom o konkurze. V dovolaní uvádza, že argumentáciou súdov bola popretá zásada „lex specialis derogat legi generali.“ Podľa žalobcu nie je zrejmé, ako konajúce súdy dospeli k záveru, že nájomná zmluva uzatvorená bola a že bola uzatvorená na dobu neurčitú. Právne vzťahy založené zmluvou o nájme bytu sú podľa žalobcu dostatočne upravené, preto podľa neho analógia legis neprichádza do úvahy. Žalobca má za to, že nebol dostatočne zistený skutkový stav a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a zároveň rozsudok súdu prvého stupňa trpí rovnakými vadami, pre ktoré je potrebné zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, a preto navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a rovnako zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné, ak smeruje proti

takému jeho rozhodnutiu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký jeho potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. procesne prípustné.

Vzhľadom na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal predovšetkým otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. (t.j. ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Žalobca existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zamerlal na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. ako dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto procesnej vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou postihnuté.

Ústavný súd Slovenskej republiky podľa konštantnej judikatúry (pozri IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07).

Dovolací súd ďalej uvádza, že v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) – porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

V preskúmvanej veci, podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu spĺňa požiadavky kladené na riadne odôvodnenie rozsudku v citovanom ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p.

So zreteľom na obsah dovolania žalobcu, ktorý uviedol, že v konaní došlo k inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je nutné v danom prípade zdôrazniť, že ak je dovolanie neprípustné podľa § 238 O.s.p., dovolací súd sa nemôže zaoberať vadami vychádzajúcimi z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. V zmysle ust. § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo o sebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého stupňa a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Zároveň je potrebné osobitne uviesť, že § 237 O.s.p. spája prípustnosť dovolania výlučne len so závažnými procesnými vadami, a s výhradne tými, ktoré zakladajú

tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne vymedzené v § 237 O.s.p.) a tiež iné nesprávnosti než sú vady postupu súdu v konaní (napríklad nesprávnosti, ku ktorým došlo v rámci právneho posudzovania veci), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nemôže založiť. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako *mimoriadny* opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolací súd sa nimi z tohto hľadiska nezaoberal), ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia (výroku), nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O takýto prípad ale v tejto veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky však žalovanému žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že mu v súvislosti s ním žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2015

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová